

Hrvati vredni greha, vendar ...

V preteklih letih so slovenski vzajemni skladi dosegali velike donose, v zadnjem času pa pogosto prebiramo o delnicah, ki vrtoglavo rastejo na hrvaških in bosanskih borzah. Promet na varaždinski borzi je v primerjavi z letom 2003 zrasel za 90, indeks VIN pa lani za 132 odstotkov, in to zaradi uvrstitve okoli 250 podjetij na borzo konec leta 2003. Skladi, ki investirajo na hrvaških borzah, so zato dosegli zavidljive donose. Največji, 40-odstotni donos je ustvaril Victoria Fond, več kot 20-odstotne pa še ICF Equity, Raiffeisen Balanced in Global Equity. Hrvati letos pričakujejo privatizacijo nekaterih največjih državnih podjetij in dodatne pozitivne učinke zaradi odprave davka na dividende.

→ NA HRVAŠKEM POSLUJE 12 družb za upravljanje, ki upravljajo 4,5 milijarde kun (600 milijonov evrov) oziroma 136 evrov na prebivalca, od tega denarni skladi 65 odstotkov, kar je okoli tri milijarde kun. V drugih skladih je 1,5 milijarde kun oziroma 46 evrov na prebivalca. Za primerjavo: v slovenskih skladih je trenutno vloženi približno 400 evrov na prebivalca. Mešani in obvezniški vzajemni skladi upravljajo po 15, delniški pa pet odstotkov vseh sredstev v hrvaških skladih. Zanimiv je podatek, da je v hrvaških bankah naloženih približno 120 milijard kun oziroma 3500 evrov na prebivalca, kar pomeni, da Hrvati še niso prepoznali prednosti skladov. Denarni skladi investirajo predvsem v bančne in trezorske zapise hrvaških izdajatelj, del sredstev pa v hrvaške obveznice, obvezniški pa v domače, nekateri tudi v tuje obveznice. Za vlagatelje iz Slovenije ti skladi niso zanimivi, ker je na slovenskem trgu ponudba dovolj velika. Za tiste, ki želijo plemeniti sredstva v vrednostnimi papirji nekdanje Jugoslavije, so zanimivi mešani in delniški vzajemni skladi, kot so Victoria Fond, Ilirika JI Europa, Global Equity. Drugi mešani in delniški skladi investirajo predvsem na zahodne trge, v Evropo in ZDA.

Davki

Na Hrvaškem ostane ves dobiček vlagatelju, saj ni obdavčen. Vendar ni vse tako, kot se zdi na prvi pogled. Slovenski dohodninski zakon od 1. januarja 2005 zahteva, da morajo vlagatelji vse kapitalske dobičke, ustvarjene zunaj Slovenije, tudi na Hrvaškem, prijaviti in plačati predpisan davek.

Pregled izbranih hrvaških vzajemnih skladov

sklad	vrsta sklada	donos v letu 2004 [%]	donos od ustanovitve sklada [%]	vstopna provizija [%]	izstopna provizija [%]	upravljaljska provizija [%]
KD VictoriaFond	delniški	41,34	191,70	5,00	0,00	3,50
ICF Equity	delniški	33,93	43,48	0,00	0,25	3,50
Ilirika JI Europa**	delniški	10,00	10,00	do 3,00	0,00	3,50
Raiffeisen Balanced	mešani	30,35	46,54	do 1,00	do 1,50	2,00
Global Equity**	mešani	28,91	28,91	4,00	0,00	3,50
PBZ Global	mešani	17,63	51,23	0,00	do 0,50	2,00
Raiffeisen Bonds	obvezniški	9,84	25,36	do 0,50	do 1,00	1,80
PBZ Int. Bond	obvezniški	8,56	8,98	0,00	do 0,50	1,00
HI Cash	denarni	5,37	6,94	0,00	0,00	1,00
Raiffeisen Cash	denarni	5,08	8,57	0,00	0,00	1,25

Vir: www.hrpotfolio.com * Sklad je začel delovati v letu 2004.

Investitorji naj bodo pozorni na portfelj vrednostnih papirjev. Večina skladov je s temi podatki zelo skopa in prikaže samo

Višje donose so ustvarili predvsem tisti hrvaški skladi, ki so investirali v države Vzhodne Evrope.

deleža delnic in obveznic, ne pa tudi konkretnih vrednostnih papirjev. Pri tem je najtransparentnejši Victoria Fond.

KDO SO UPRAVLJAVCI?

Sredstva upravljajo bančne in nebančne (tiste, ki niso del bančnih skupin) družbe za upravljanje. Prve imajo dostop do velikega števila potencialnih vlagateljev; gre za varčevalce, ki imajo v bankah vezane vloge in so nezadovoljni z obrestmi investirali predvsem v konzervativne denarne in obvezniške sklade. To pa je voda na mlin nebančnim družbam za upravljanje. Vlagatelji so namreč spremljali poslovanje skladov in njihove donose. Seveda so opazili, da delniški in mešani skladi ustvarjajo

večje donose in so začeli svoja sredstva prelivati vanje. Te sklade najuspešneje upravljajo nebančne družbe za upravljanje,

bančne pa sledijo nasvetom tujih investicijskih svetovalcev, ki priporočajo investiranje

predvsem v Zahodno Evropo in ZDA. Večina skladov je bila ustanovljena v obdobju po rušenju WTC, ko je prišlo do padanja cen vrednostnih papirjev, zato so skladi, ki so investirali na te trge, imeli izgube. Donose pa so ustvarili predvsem tisti, ki so investirali v države Vzhodne Evrope.

PRISTOP, VPLAČILO, IZPLAČILO

Državljan Republike Slovenije lahko pristopi in investira v hrvaški sklad kot nerezident tujec. Za pristop v sklad je treba izpolniti pristopno izjavo ali zahtevek za nakup točk. Če želi vplačati v sklad večkrat, je treba zahtevek za nakup izpolniti vsakič posebej, pristopno izjavo pa samo enkrat.